

Grünberger Monatsblatt

MIESIĘCZNIK ZIELONOGÓRSKI

*Gazeta Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Mniejszości Niemieckiej w Zielonej Górze
Zeitung der Sozial-Kulturellen Gesellschaft der Deutschen Minderheit in Grünberg*

Nr 2

Februar / Luty 2006

Liebe Leserinnen und Leser,

unser Ziel ist – im Bereich „kulturelle Arbeit“ – unseren Mitgliedern die deutsche Kultur, also die Kultur unser Vorfahren nahezubringen, wodurch unsere deutsche Identität gestärkt, oder erst richtig entsteht. Der Begriff „Kultur“ beinhaltet natürlich sehr viel, aber wir können nur begrenzt die Bereiche der Poesie und Literatur, der Geschichte und der Gegenwart betreten. In der heutigen Nummer wollen wir Ihnen zwei Personen vorstellen.

Die erste ist der in Polen kaum bekannte Wilhelm Busch (1832-1908), Verfasser von satirischen Bildergeschichten mit Versen, der als Urvater des Comics gilt. Sein berühmtestes Werk: „Max und Moritz“, worüber ich als Kind oft belustigt war, entstand im Jahre 1865. Die Rechte für die Herausgabe der Geschichten, von denen wir manche auch zeigen werden, verkaufte er als Student für 1700 Goldmark an seinen Verleger, der damit ein Vermögen verdiente. Erst im hohen Alter erhielt Wilhelm Busch einen Ausgleich von 20.000 Goldmark, die er einem wohltätigen Zweck spendete. Heute ist der „Fritze“ auf der Rückseite zu sehen und zu lesen.

Die zweite Person ist unser Mitglied Klaus Ampler. Klaus Ampler ist ein ehemaliger deutscher Radrennfahrer. Für die DDR gewann er 1963 die Friedensfahrt, das prestigeträchtigste Amateur-Radrennen der Welt in jener Zeit. Im gleichen Jahr wurde er zum DDR-Sportler des Jahres gewählt (mehr auf Seiten 3 und 4).

Szanowni Państwo,

Naszym celem jest – w zakresie „praca kulturalna“ – przybliżać naszym członkom niemiecką kulturę, czyli kulturę naszych przodków, przez co nasza niemiecka tożsamość winna się wzmacniać, albo tak naprawdę powstawać. Pojęcie „kultura“ obejmuje oczywiście bardzo wiele, my jednak możemy eksploatować tylko ograniczone obszary poezji i literatury, historii oraz współczesności. W dzisiejszym numerze chcemy Państwu przedstawić dwie postaci.

Pierwszą jest w Polsce prawie nieznaną Wilhelm Busch (1832-1908), autor satyrycznych historyjek obrazkowych z wierszowanym tekstem, który uchodzi za praojca współczesnych komiksów. Jego najsynniejsze dzieło: „Maks i Moritz“, w których jako dziecko często się zaczytywałem i zaśmiewałem, powstało w roku 1865. Prawa do druku historyjek o Maksie i Moritz’u sprzedał Busch jako student swemu wydawcy za 1700 złotych marek, a ten zbił na tym majątek. Dopiero w późnej starości otrzymał Busch wyrównanie w wysokości 20 000 złotych marek, które przeznaczył na cele dobroczynne. Dzisiaj na stronie odwrotnej można oglądać i czytać „Frycka“.

Drugą osobą jest nasz członek Klaus Ampler. Klaus Ampler jest byłym niemieckim kolarzem. Dla NRD wygrał on w 1963 r. Wyścig Pokoju, który w kolarstwie amatorskim w owym czasie był imprezą o najwyższym prestiżu na świecie. W tym samym roku wybrany został Sportowcem Roku w NRD (więcej na stronach 3 i 4).

Fritze Wilhelm Busch

Fritze war ein Ladenjüngling,
Dazu braver Eltern Sohn,
Und er stand bei Kaufmann Kunze
Schon ein Jahr in Konditschon.

„Fritze“, sagte einstens Kunze,
„Ich muß eben mal wohin;
Mache keine dummen Streiche,
Wenn ich nicht zugegen bin.“

Hiermit geht er aus der Türe.
Fritze hält das für ein Glück.
Er ergreift die Kümmelflasche,
Und dann beugt er sich zurück.

Sieh, da naht die alte Grete,
Eine Jungfer, ernst und still;
Sie verlangt nach grüner Seife,
Weil sie morgen waschen will.

Auch erhub sie eine Klage,
Daß sie's so im Leibe hat,
Weshalb sie vor allen Dingen
Erst um einen Kümmel bat.

Fritze zeigt sich dienstbeflissen.
Ihm ist recht konfus und wohl.
Statt der großen Kümmelflasche
Nimmt er die mit Vitriol.

Jungfer Grete, voller Freuden,
Greift begierig nach dem Glas;
Fritz, der grünen Seife wegen,
Beugt sich übers Seifenfaß.

Weh, was muß man nun erblicken?
Wo ist Fritzens Gleichgewicht?
Was sind dies für Angstgebärden
Hier auf Gretens Angesicht?

Fritze strampelt mit den Beinen,
Doch die Seife wird sein Grab;
Greten nagt die scharfe Säure
Ihre Mädchenseele ab.

Kümmel zieret keinen Jüngling,
Dazu ist er noch zu klein;
Und ein braves altes Mädchen
Muß nicht mehr so happig sein.

Frycek Wilhelm Busch

Frycek był chłopcem sklepowym,
Do tego grzecznym synem rodziców,
który już od roku stał
u kupca Kunze'go na praktyce.

„Frycku, powiedział kiedyś Kunze,
Muszę właśnie dokądś pójść,
Nie rób żadnych głupich dowcipów,
Gdy mnie nie ma w pobliżu“.

Z tym wychodzi poza za drzwi.
Frycek uważa to za swoje szczęście,
Chwyta butlę z kminkówką
I odchyła się z nią do tyłu.

Patrz, tu zbliża się ta stara Greta,
Pewna dziewica, poważna i cicha;
Ona żąda zielonego mydła,
Gdyż chce jutro pranie prać.

Zgłosiła również pewną skargę,
Że coś takiego ma w środku,
Że przed wszystkimi sprawunkami
Prosiła najpierw o jednego z kminkówką.

Frycek okazuje się być bardzo uczynny,
Jest zmiészany i zadowolony.
Zamiast butli z kminkówką
Bierze tę z witriolem *)

*) stężony kwas siarkowy
Dziewica Greta, cała radosna,
Chciwie chwyta szklanek;
Frycek, by nabrać zielonego m
Nachyla się nad beczką z mydłem.

O rany, co się teraz widzi?
Gdzie się podziała równowaga Frycka?
Cóż to za grymasy strachu
Tu na twarzy Greta?

Frycek wywij a w powietrzu nogami,
Ale mydło staje się jego grobem;
Grecie ostry kwas ogryza
Ciało aż po jej dziewczęcą duszę.

Kminkówka nie ceregieli się z żadnym
młokosem

Do niej jest on jeszcze zbyt młodym;
A porządna stara dziewczyna
Nie musi tak szybko
być zaraz taka łapczywa.

Tłumaczenie: Jan Grzegorzcyk

Erinnern Sie sich noch an die Friedensfahrt ? Wenn ja, dann sagt ihnen auch der Name: Klaus Ampler etwas

Czy państwo przypominają sobie jeszcze Wyścig Pokoju? Jeżeli tak, to nazwisko Klaus Ampler
pewnie coś państwu mówi.

Friedensfahrt -Legende/ Legenda Wyścigu Pokoju: Klaus Ampler (Mitglied TSKMN Grünberg)

Klaus Ampler - 1962

Klaus Ampler

- geb. 15. November 1940 in Marienburg

Sportliche Erfolge:

Friedensfahrt-Einzelsieger 1963

Achtmaliger Friedensfahrtteilnehmer

5 Friedensfahrt-Etappensiege

Friedensfahrt-Mannschaftssieger 1963, 1964, 1969

DDR-Meister Straßeneinzel 1962, 1963

DDR-Meister 4er-Mannschaft Straße 1969

DDR-Meister 4000-m-Einzelverfolgung Bahn 1965, 1966

5. Platz Weltmeisterschaft 4er-Mannschaft Straße 1965

Sieger der DDR-Rundfahrt 1962, 1963

9 Etappensiege bei der DDR-Rundfahrt

Fünfmaliger Sieger „Rund um Berlin“ 1959, 1960, 1964, 1965, 1969

DDR-Sportler des Jahres 1963

Auszeichnung als „Weltbester Radamateur 1963“ durch die
Zeitung „Le Equipe“ (Frankreich)

Klaus Ampler

Data ur. 15 Listopada 1940 r. -Marienburg /obecnie 82-200 Malbork (PL)

Osiągnięcia sportowe:

1963 r. – Indywidualny zwycięzca Wyścigu Pokoju

- ośmiokrotny uczestnik Wyścigu Pokoju

- pięciokrotny zwycięzca etapowy Wyścigu Pokoju

- 1963, 1964, 1969 - zwycięstwo drużynowe w Wyścigu Pokoju

- 1962, 1963 - Indywidualny mistrz szosowy (NRD)

- 1969 - Drużynowy mistrz szosowy (NRD)

- 1965, 1966 - Indywidualny Mistrz na Torze -4000 m (NRD)

- 1965 - 5 miejsce w drużynowych mistrzostwach świata

- 1962, 1963 - zwycięzca wyścigu dookoła Niemiec (NRD)

- zwycięzca 9 etapów w wyścigu dookoła Niemiec (NRD)

1959, 1960, 1964, 1965, 1969 - 5-krotny zwycięzca wyścigu dookoła Berlina

1963 - wybrany w NRD jako najlepszy Sportowiec Roku 1963

1963 - wybrany przez czytelników francuskiej gazety „Le Equipe“ jako najlepszy kolarz (amator)
w 1963 na świecie.

Redaktionsanschrift / Adres Redakcji : ul W. Sikorskiego 4 / 110 , 65-454 Zielona Góra (PL),

Tel.+48 68 452 94 80 Fax : +48 68 452 94 81, E-mail : gruenberg@tskmn.pl , www.tskmn.pl

Elektron.Archiv / Archiwum Elektroniczne: http://www.tskmn.pl/gazetka_zg.php?cmId=39

Chefredakteur /Redaktor Naczelny: Bolesław Gustaw Bernaczek E-mail b.bernaczek@tskmn.pl

Redaktion / Redakcja: Dorota Laurentowska-Bohn E-mail bohn@tskmn.pl

Mirosława Krzyżanowska E-mail krzyzanowska@tskmn.pl

Gudrun Lintzel GL.lintzel@t-online.de

Korrektur / Korekta:

Klaus Ampler 2005

„Ich bin in den letzten Jahren immer wieder gefragt worden, wann ich denn einmal meine Biografie veröffentlichen würde. Da ich jedoch kein großer Schreiber bin, war mir der Gedanke daran, meine zahlreichen Lebensgeschichten zu Papier zu bringen, nicht besonders angenehm. Dennoch schienen mir die ständigen Nachfragen zu bestätigen, dass durchaus ein Interesse daran besteht und so habe ich mich nun doch entschlossen, meine Erinnerungen an die Kindheit, die Zeit als Leistungssportler und an die als Trainer endlich einmal niederzuschreiben (...)“.

Viele Liebe Grüße für Leser des „Grünberger Monatsblatts“. Ihr *Klaus Ampler*

„W ostatnich latach byłem ciągle pytany, kiedy opublikuję moją biografię. Ze mnie jednak jest żaden wielki pisarz. Myślałem nad tym jak sformułować liczne historie z mojego życia na piśmie, a szczególnie te nieprzyjemne. Ciągłe zapotrzebowanie i zapytania o tą biografię wydały mi się jeszcze bardziej potwierdzać słuszność tej tezy, tak że postanowiłem w końcu opisać: moje wspomnienia z dzieciństwa, okres gdy byłem wyczynowcem, a następnie trenerem (...)“.

Serdecznie

pozdrawiam Czytelników „Grünberger Monatsblatt“.

Wasz Klaus Ampler

„Meine familiären Wurzeln liegen im ehemaligen Westpreußen, dem heutigen Polen. Ich erblickte am 15. November 1940, einem Freitag mitten im Zweiten Weltkrieg (...)“.

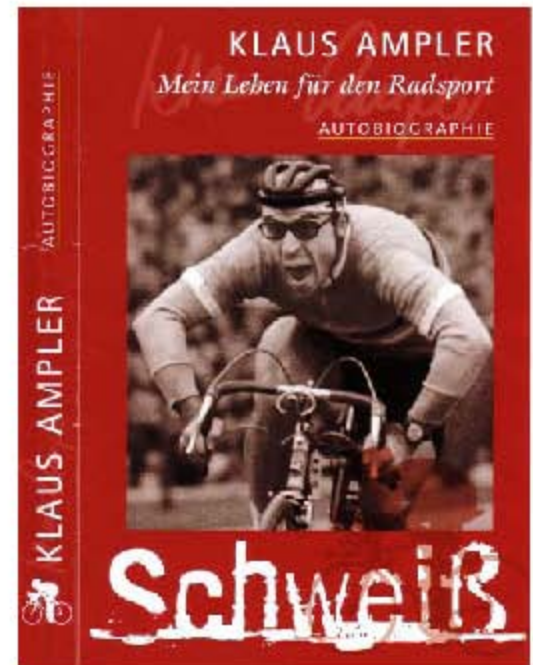
Korzenie mojej rodziny są w byłych zachodnich Prusach, dzisiejszej Polsce. Na świat przyszedłem 15. listopada 1940 w piątek, w środku trwającej II. Wojny światowej.

Zu Hause war unsere Familie zu dieser Zeit in Stuhm, einer kleinen Stadt etwa fünfzehn Kilometer südlich von Marienburg (...).

Nasz rodzinny dom w tym czasie znajdował się w Sztumie, pewnym małym mieście, ok. 15 kilometrów na południe od Malborka.

In Groß Siemen war unser Interesse zu Anfang vor allem darauf gerichtet, uns richtig satt essen zu können (...).

W Groß Siemen w pierwszej kolejności staraliśmy się o to, aby można było syto zjeść (...).

Sehr logisch für sein Leben, dass er den Titel „Schweiß“ gewählt hat.

Logicznym jest to, że on nadał swojej autobiografii tytuł „Pot”.

Diese Autobiographie ist zum Preis von 16,50 Euro beim Fanshop Horst Schäfer unter Tel.: +49 39291 73707 oder per e-mail: cycling-pr@t-online.de und www.ampler.de zu bestellen.

Powyższą autobiografię można zakupić w cenie 16,50 Euro w sklepie wysyłkowym Horst Schäfer pod telefonem +49 39291 73707 lub pisząc na e-mail: cycling-pr@t-online.de lub www.ampler.de

Leipzig –Februar 2006 / Lipsk–Luty 2006

von links /od lewej : Janusz Waś (TSKMN), Klaus Ampler, Waltraut Ampler, Uwe Ampler, Bolesław Bernaczek (TSKMN)

Bearb./Opr.: Bolesław Bernaczek